

SKLOP	NASLOV PROJEKTA	VODILNI PARTNER	ODOBRENA VREDNOST	Trajanje projekta	KRATEK POVZETEK PROJEKTA IRP38 KONZORCIJ INSTITUCIJ ZNANJA	Spletna stran projekta
SKLOP 1 - Poljedelstvo oziroma vrtnarstvo, vključno s semenarstvom	Uvajanje trajnostnih in naravi prijaznih tehnologij pridelave in sodobnih pristopov v žlahtnjenju poljščin in vrtnin ter semenarstvu za blaženje učinkov podnebnih sprememb (PRIRAST)	Kmetijski inštitut Slovenije	1.999.999,00	19. 6. 2025 - 19. 7. 2029	Slovensko kmetijstvo se v zadnjih letih sooča s številnimi sistemskimi in okoljskimi izzivi, ki vplivajo na njegovo trajnost, konkurenčnost in privlačnost za mlade prevzemnike. S projektom PRIRAST želijo odgovoriti na te izzive s celovitim pristopom, ki povezuje ključne deležnike znotraj nacionalnega sistema znanja in inovacij v kmetijstvu (AKIS). Pričakovani rezultati: Rezultat: Vzgoja novih domačih sort in uvajanje novih tujih na podnebne spremembe prilagojenih sort kmetijskih rastlin: Z naprednimi metodami fenotipizacije in fizioloških meritev bomo pospešil razvoj in registracijo novih domačih sort krompirja, fižola in krmnih rastlin, primernih za konvencionalno in ekološko pridelavo. Rezultat 1: Uvajanje novih trajnostnih tehnologij pridelave na prostem: Lasersko niveliranje polj bo pripomoglo k enakomernejši pridelavi, zmanjšanju erozije tal, učinkovitejši rabi gnojil in FFS ter večji odpornosti na vremenske ekstreme. Z novimi pristopi bomo razvijali tudi tehnologije celoletne pokritosti tal in bolj trajnostnega kmetovanja z manjšim ogljičnim odtisom. Rezultat 2: Uvajanje novih tehnologij pridelave zelenjadnic v pokritih prostorih na kmetijah: Vzpostavili bomo avtonomne visoke tunele, prilagojene za manjše družinske kmetije v različnih klimatskih območjih. Ti bodo omogočili trajnostno pridelavo zelenjadnic tudi v zimskem času, kar bo okrepilo konkurenčnost manjših pridelovalcev. Rezultat 3: Uvajanje novih tehnologij v semenski pridelavi: Uvedli bomo ne-kemične metode filmskega oblaganja in peletiranja semen z uporabo celuloznih in biološko aktivnih snovi. S te tehnologijo izboljšali bomo čiščenje drobnih semen za žlahtnjenje, genske banke in proizvodnjo ter s tem zmanjšali vrzel v ponudbi ekološkega semena. Uvedli bomo tudi nekemično uničenje krompirjeve cime, pomembno zlasti za ekološko pridelavo. Rezultat 4: Uvedba spremljanja TGP v rastlinski pridelavi v Sloveniji: Raziskali bomo vplive različnih kmetijskih praks na emisije toplogrednih plinov. Meritve emisij TGP iz različnih pridelovalnih sistemov bodo omogočile razvoj bolj trajnostnih praks, izboljšanje podnebnih modelov ter natančnejše poročanje podatkov EU. Ti podatki bodo podprli oblikovanje učinkovitih kmetijskih in okoljskih politik.	povezava
SKLOP 2 - Trajni nasadi, predvsem v sektorju sadjarstva	Sodelovanje, razvoj in prenos znanja v trajnih nasadih: Od raziskav do prakse (STRIP)	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta	2.000.000,00	20.06.2025 - 19.06.2029	Program naslavlja ključne izzive kmetijstva, kot so prilagoditev na podnebne spremembe, digitalizacija in povečanje trajnosti. Poudarek je na povezovanju institucij znanja, nadgradnji infrastrukture ter prenosu znanja kmetom, kar omogoča boljšo odpornost in trajnost kmetijske pridelave. Program s sodelovanjem izboljšuje inovacije in implementacijo novih tehnologij v praksi. Program konzorcija spodbuja razvoj in prenos inovacij v kmetijstvu prek vodenja, razvoja novih znanj, vzpostavitev podatkovnih baz, testiranja rešitev, praktičnih prikazov ter razširjanja rezultatov. Poudarek je na prilagoditvi podnebnim spremembam, varstvu rastlin, tehnologiji in razvoju tolerantnih sort. Vključuje sodelovanje z deležniki, podporo inovacijam in trajnostno upravljanje naravnih virov v sistemu AKIS. Rezultat 1: Preizkus razvitega znanja. Rezultati bodo usmerjeni v izboljšanje tehnologij v trajnih nasadih z iskanjem učinkovitih rešitev za varstvo rastlin in izboljšanje kakovosti pridelka. Preučili bodo alternativne metode obdelave tal in povečanja njihove rodovitnosti, zmanjševanje vpliva na okolje in zmanjševanje posledic podnebnih sprememb. Raziskave vključujejo tudi prilagoditev gojitvenih oblik in tehnologij v iskanju večje učinkovitosti na okolju prijazen način. Eden izmed vidikov je uvajanje rešitev, kot so rastlinske mešanice za izboljšanje trofičnih razmer v tleh. Rezultat 2: Oblikovanje/nadgradnja novega ukrepa. S preizkusi razvitega znanja bodo nadgradili oz. oblikovali nov ukrep SKP, ki bo temeljil na izboljšanju kakovosti pridelka. Rezultat 3: Praktični prikaz delovanja in uporabe poskusno-demonstracijske infrastrukture in razvitega znanja. Načrtovani poskusi so usmerjeni v izboljšanje pridelovalnih praks z optimizacijo gostote sajenja, uporabo naprednih načinov varstva rastlin ter uporabo biostimulantov. Oblikovane bodo tehnologije pridelave sadnih rastlin v različnih oblikah zavarovanega prostora z namenom zmanjšanja odvisnosti od neugodnih vremenskih pojavov in zmanjšanja biotskega stresa. Preizkušene bodo različne gojitvene oblike, tolerantne sorte in podlage ter ekološki pristopi pridelave. Rezultat 4: Izvedba 160-urnega praktičnega usposabljanja. Praktično usposabljanje bo ciljno usmerjeno v potrebe sodelujočih demonstracijskih kmetij, kjer bodo naslovili tehnološke izzive, s katerimi se srečujejo pridelovalci. Pri tem bodo imeli v oziru vedno tudi prilagoditev na različne oblike stresa, uvajanje novih digitalnih pristopov ter tehnoloških ukrepov, ki minimalno obremenjujejo okolje.	povezava

SKLOP 3 - Prehod v trajnostno živinorejo predvsem na področju dobrobiti živali, zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov iz živinoreje ter prilagajanja na podnebne spremembe	Okoljsko, ekonomsko in družbeno odgovorna živinoreja	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta	1.994.799,74	1. 7. 2025 - 30. 6. 2028	Program naslavlja potrebo po trajnostni preobrazbi živinoreje, ki vključuje izboljšanje dobrobiti živali, zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in prilagajanje na podnebne spremembe. Kmetje se soočajo z izzivi, kot so vročinski stres pri živalih, okoljski vplivi reje in potreba po večji konkurenčnosti. Program zagotavlja inovativne tehnološke rešitve, kot so avtomatizirani sistemi reje in optimizacija krmnih praks, ter uvaja demonstracijske kmetije za prenos znanja in krepitev trajnostnih praks. Konzorcij omogoča interdisciplinarno sodelovanje raziskovalnih institucij, svetovalcev in kmetijskih gospodarstev za dolgoročno trajnostno digitalno in podnebno nevtravno živinorejo. Rezultat 1: Vzpostavitev in nadgradnja podatkovnih baz Rezultat 2: Izboljšana digitalizacija procesov Rezultat 3: Razvoj praks za zmanjšanje emisij TGP Rezultat 4: Izboljšanje dobrobiti živali Rezultat 5: Intenzivnost izpusta toplogrednih plinov (TGP) Rezultat 6: Sistem za zmanjšanje stresa pri odstavitvi mladičev Rezultat 7: Izboljšanje konkurenčnosti reje lokalnih pasem Rezultat 8: Prilagoditev proizvodnih procesov podnebnim spremembam Rezultat 9: Izboljšanje trajnostne mlečne prireje Rezultat 10: Demonstracijska uporaba nove opreme Rezultat 11: Razvoj krožnega biogospodarstva v živinoreji Rezultat 12: Razširjanje znanja in usposabljanje kmetov Rezultat 13: Vzpostavitev sistema za prepoznavanje vročinskega stresa pri kravah molznicah Rezultat 14: Vzpostavitev meritev izpustov metana iz prebavil krav molznic in opredelitev izbranih dejavnikov, ki vplivajo na izpuste Rezultat 15: Razvoj metod za spremljanje trajnosti v prirejo mleka usmerjenih kmetij Rezultat 16: Ovrednotenje krmne vrednosti na sušo odpornejših krmnih rastlin	povezava
SKLOP 4 - Ekološko kmetijstvo, predvsem v ekološki rastlinski proizvodnji	Konzorcij za ekološko kmetijstvo Slovenije (KEKS)	Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede	1.999.991,92	1. 7. 2025 - 30. 6. 2029	Konzorcij za ekološko kmetijstvo Slovenije združuje raziskovalne, izobraževalne in svetovalne institucije ter demonstracijske kmetije za razvoj, prenos in uporabo inovativnih rešitev v ekološkem kmetijstvu. Krepi znanje in trajnostne prakse za povečanje ekoloških površin ter zmanjšanje okoljskega vpliva kmetijstva. Program naslavlja izzive nižje produktivnosti ekološke pridelave, omejene dostopnosti ekoloških semen, podnebnih sprememb in pomanjkanja sodobnih tehnologij. S povezovanjem raziskovalnih institucij in ekoloških kmetij razvija inovativne pristope in nove metode pridelave. Cilj je izboljšanje konkurenčnosti ter širitev ekološkega kmetijstva v Sloveniji. Rezultat 1: Zmanjšane razlike v pridelku med ekološko in konvencionalno pridelavo Rezultat 2: Povečanje površin, vključenih v kontrolo ekološkega kmetijstva na VVO Rezultat 3: Vzpostavitev sodelovanja med žlahtnitelji, vzdrževalci sort, semenarsko hišo in ekološkimi kmeti Rezultat 4: Izdelan slovenski atlas talnega mikrobioma Rezultat 5: Vzpostavitev ekološkega pilotnega nasada hrušk in češenj za potrebe raziskav in demonstracij ter določitev optimalnih pogojev pridelave z vidika senčenja nasada in skladiščenja haskap jagod Rezultat 6: Učinkovita uvedba biostimulantov kot alternativni vir dušika v ekološki pridelavi vrtnin Rezultat 7: Izbrani genotipi navadne arnike in smilja, nabor preizkušenih materialov za zastiranje tal ter navodila za dodelavo zelišč (sušenje, destilacija) Rezultat 8: Razvoj tehnologije kompostiranja in vpeljava metodike za oceno mikrobiološke pestrosti tal, kompostov ter tekočih kompostnih dodatkov	povezava
SKLOP 5 - Digitalizacija in robotizacija v rastlinski proizvodnji	AKIS partnerstvo za uvedbo digitalnih in robotskih tehnologij v rastlinsko pridelavo	Kmetijski inštitut Slovenije	1.999.979,86	19.6.2025 – 19.6.2029	Program naslavlja potrebo po modernizaciji rastlinske pridelave z uvedbo digitalnih in robotskih tehnologij, kar je ključno za doseganje ciljev SKP. Glavni izzivi so pomanjkanje znanja, izkušenj, tehnične podpore, visoki stroški uvajanja novih tehnologij in razdrobljenost kmetijskih zemljišč, kar zmanjšuje trajnostno učinkovitost kmetovanja. S testiranjem, uvajanjem in razširjanjem naprednih tehnologij ter vzpostavitvijo demonstracijskih kmetij program omogoča kmetom dostop do uporabnih rešitev in prenosa znanja za trajnostni razvoj slovenskega kmetijstva. Rezultat 1: Zmanjšanje uporabe fitofarmaceutskih sredstev (FFS): Z uvajanjem brezpilotnih letalnikov za izdelavo preskripcijskih map, natančnim škropljenjem in robotskimi sistemi za obdelavo tal bomo na sodelujočih kmetijah dosegli približno 10 % zmanjšanje uporabe FFS. Rezultat 2: Večja produktivnost in učinkovitost kmetij: Z uporabo robotike, digitalnih orodij za načrtovanje pridelave in preciznih tehnologij pričakujejo 10 % povečanje produktivnosti določenih delovnih procesov. Poleg tega bo optimizacija rabe virov in zmanjšanje stroškov dela za 15 % izboljšala konkurenčnost in finančno stabilnost kmetij. Rezultat 3: Izboljšan ukrep za precizno gnojenje in škropljenje (PGS): S testiranjem napredne mehanizacije, opremljene z GNSS (globalni navigacijski satelitski sistem) in sekcijskim zapiranjem, bodo pripravili predlog za tehnično nadgrajen in učinkovitejši ukrep PGS.	povezava
SKLOP 6 - Prilagajanje na podnebne spremembe v rastlinski proizvodnji	Celostne rešitve za rastlinsko pridelavo v času podnebnih izzivov (CLIMAGROW)	Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije	2.000.000,00	19. 6 .2025 do 19.6.2029	Cilj projekta je naslavljanje podnebnih izzivov v rastlinski pridelavi z nadgradnjo znanja, infrastrukture ter prilagoditvijo praks trajnostni kmetijski pridelavi. Program ponuja rešitve za boljšo rabo naravnih virov, zmanjšanje negativnih okoljskih vplivov ter podporo kmetom pri sprejemanju odločitev. Z raziskavami, demonstracijami in prenosi znanj program konzorcija omogoča trajnostno proizvodnjo in odpornost sektorja. Rezultat 1: Nadgradnja celovite analitike fizikalnih lastnosti tal in razširitev kapacitet v Sloveniji Rezultat 2: Nadgradnja mreže za spremljanja vode v tleh in napovedi namakanja Rezultat 3: Preizkus učinkovitosti digitalizacije na področju namakanja v različnih socio-ekonomskih in okoljskih razmerah Rezultat 4: Izboljšane kompetence za izvajanje učinkovitih ukrepov za prilagajanje na podnebne spremembe	povezava